

UN

IN DE SPIEGEL

Elke week houden we een regio- of stad genoot een spiegel voor. Wat ziet hij of zij? Bevalt het spiegelbeeld?

TIM DE HULLU

Theatermaker Dries Verhoeven wil Utrecht laten zien dat hij er is. De glazen installatie op de Stadhuisbrug met daarin opvallende mensen, maakte dit voorjaar veel gesprekken los. Gisteren ging *Niemandland* in première: een bijzondere ontmoeting met migranten in Utrecht.

Dries Verhoeven, theatermaker

Nomade in niemandland

IN DE SPIEGEL

„Zie ik een bedachtzame einzelgänger. Meer een jongen dan een man. Misschien komt dat door mijn petje. Ik sprak laatst met een studente, die had het over de Peter Pan-generatie: dertigers die zich twintiger willen blijven voelen en nog steeds All-stars-schoenen en petjes dragen. Toen ik vroeg of ze het over mij had, zei ze vrijwel direct: Ja!”

BERLIJN

„Behalve Amsterdam is Berlijn mijn woonplaats. Berlijn voedt mij artistiek. Door ergens anders te zijn laat ik me niet afleiden door het systeem. Wanneer ik continu in Nederland zou wonen en werken, zou ik geleid worden door gesprekken met fondsen en minder vrijheid voelen om te denken. Het liefst zit ik in een hoge boom en gooi ik af en toe een knuppel in het hoenderhok. Ik was een paar jaar het lef kwijt. Luisterde te goed naar anderen. Door naar Berlijn te gaan, creëer ik ruimte.”

SODOM EN GOMORRA

„Ik kwam pas op mijn 21ste tot het besef dat ik homo ben. Daarvoor had ik er nooit aan gedacht. Wel voelde ik me nooit volledig verbonden met de wereld waarin ik opgroeide. Toen ik het familie en vrienden vertelde, kreeg ik niet de typische ‘ik had het wel gedacht’-reactie. Ik betrap mezelf erop dat ik het als een compliment zie wanneer mensen denken dat ik hetero ben. Alsof ik me zou moeten schamen

‘We moeten in onze ooghoeken beschadigingen kunnen zien’

voor mijn geaardheid. Ik denk dat ik me ben gaan aanpassen aan het Brabantse. Ik stond ook gewoon de polonaise te dansen, totdat ik ontdekte dat ik anders was. Toen ging ik los: zo snel mogelijk naar Amsterdam, naar het Sodom en Gomorra.”

DRIVE

„Wist je dat 70 procent van de homo's de jongste in een gezin is? Ik ook. Ik heb een oudere broer en zus. Zorg dus nooit dat je de jongste bent... In mijn jeugd was ik ‘gelukkig alleen’. Misschien heeft mijn geaardheid onbewust mijn kunstenaarschap beïnvloed. Dat het er niet bij horen en het niet gezien worden in een gemeenschap maakt dat ik me nu juist wel wil laten zien.”

LIEFDE

„Kunst wint het vaak van de liefde. Mijn langste relatie heeft anderhalf jaar geduurd. Ik vroeg me af of ik daar treurig om moest zijn, maar ik heb er vrede mee. Eens in de zoveel tijd verlies ik mijn hart aan iemand,

‘De vrouwen liepen als spoken door de stad.’ FOTO ANGELIEK DE JONGE

maar dat wil niet zeggen dat ik voor de rest van mijn leven samen ben met die gene. Of korte relaties typerend zijn voor homo's? Dat weet ik niet. Je ziet wel dat mensen met kinderen vaak bij elkaar blijven, omdat ze voelen dat ze een familie stichten of al zijn gesticht. Families brengen vaak families voort.”

LAT

„Ik leg de lat heel hoog. Voor mezelf en voor mijn zes geweldige medewerkers. Ik vind het belangrijk om veeleisend te zijn. Het is namelijk nog al wat dat overheden een deel van het belastinggeld aan ons geven om kunst te maken. Dan moet je

elke keer het beste ooit maken.”

NIEMANDSLAND

„In de Rita Verdonk-periode voelde ik me verplicht me uit te spreken over immigratie. Ik vond dat we moesten begrijpen hoe moeilijk het is om je aan te passen in een vreemd land. Mijn mening was overgoten met een solidair sausje, terwijl ik geen Marokkaan of Turk in mijn telefoon had staan. Ik sprak geen migranten. Hoe kon ik dan een mening hebben? Dat vond ik kortzichtig. Ik besloot gesluierde vrouwen te volgen om erachter te komen hoe ze zich bewegen. De vrouwen liepen als spoken door de stad: van huis

naar de Dirk van den Broek en weer terug. Verkeerden mentaal in een niemandland. In de voorstelling *Niemandland* loopt het publiek achter migranten vanaf het Centraal Station naar Lombok en merkt hoe het is om je niet te verhouden tot de wereld om je heen.”

UTRECHT

„Als jonge maker heb ik mij bij het voormalige Huis aan de Werf kunnen ontplooiën. Utrecht is een goede uitvalsbasis. Er zijn weinig grote instituten, die Amsterdam met het Concertgebouw en het Stedelijk Museum wel heeft. Dat maakt het plezierig om hier te werken.”

Paspoort

Geboren: 1976 in Oosterhout.

Opleiding: Opleiding: Theaterwetenschappen in Maastricht, Beeldende Kunsten in Antwerpen.

Loopbaan: Scenograaf bij onder meer Lotte van den Berg, De Nederlandse Opera en Toneelgroep Amsterdam. Nu zelfstandig internationaal theatermaker, met Utrecht als uitvalsbasis.

Privé: Vrijgezel.

ANGST

„We wilden met een explosie duidelijk maken dat we er zijn. Dat deden we onder meer dit voorjaar op Festival Spring met *Ceci n'est pas* (Dit is niet) op de Stadhuisbrug. Scènes in een kleine glazen cabine lieten de taboes van deze tijd zien. We toonden bijvoorbeeld een vader en kind in ondergoed. Een discutabel onderwerp, omdat de tederheid tussen vader en kind in een heel ander daglicht is komen te staan. De gemeente en Festival Spring wilden er iemand bijzetten die het publiek uitleg zou geven. Ze waren bang dat mensen gechoqueerd raakten. Ik was het daar niet mee eens. De eerste dag stond er wel security. Maar wat gebeurde er: mensen gingen de uitdaging aan om zich tot elkaar te verhouden. De een riep ‘vieze man!’ waarop iemand anders vroeg ‘Hoezo?’ Er ontstond discussie. Bij *Dit is niet onze angst* was er ook angst voor reacties. Een moslimman met kogelvrijvest was aan het bidden. Ook dit keer onterechte angst: Marokkanen gingen met de man meebidden! Ook ikzelf kon de reacties niet voorspellen. Maar er is minder onverschilligheid dan ik dacht.”

TSUNAMI

„Een tijd geleden was ik in een door een tsunami getroffen gebied in Sri Lanka. Daar zag ik allemaal reststukken van verwoeste woningen. Ik vroeg aan een bewoner waarom ze die niet weghaalden. Hij zei: ‘Het is belangrijk dat je er aan herinnerd wordt dat niets permanent is.’ Die opmerking heeft veel indruk op me gemaakt. Ik geloof ook dat we het nodig hebben om in onze ooghoeken altijd beschadigingen te zien, zoals een barst in een kopje. We willen geloven dat de wereld waar we ons veilig voelen blijft hoe die is, maar dat is natuurlijk niet zo. Alles is in beweging.”

EN VERDER...

„Hoop ik dat we niets als vanzelfsprekend ervaren. Ik hoop dat ik de openheid behoud. Of ik in Utrecht blijf? Ik heb me sowieso tot 2016 aan deze stad verbonden. Ik ga in een volgend project mensen verleiden om nog extremer uit te zoomen op hun bestaan. Ik verklap niets.”